

Η (μη) ερμηνευσιμότητα του γένους της Ελληνικής

Γιώργος Μαρκόπουλος

Πανεπιστήμιο Αιγαίου
g.markopoulos@aegean.gr

Εισαγωγή

- Εκτενής θεωρητική και πειραματική έρευνα για το γραμματικό γένος της Ελληνικής
- Ενδεικτικά, μεταξύ πολλών άλλων: Σετάτος (1984, 1998) · Ralli (2002) · Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Ράλλη & Χειλά-Μαρκοπούλου (2003) · Alexiadou (2004, 2017) · Mastropavlou (2006) · Alexiadou, Haegeman & Stavrou (2007) · Stephany & Christofidou (2009) · Karatsareas (2011) · Kazana (2011) · Mastropavlou & Tsimpli (2011) · Spyropoulos (2011) · Varlokosta (2011) · Κόντα (2013) · Tsimpli & Hulk (2013) · Merchant (2014) · Melissaropoulou (2016) · Anagnostopoulou (2017) · Μανασής (2018) · Panagiotidis (2018) · Kaltsa et al. (2019) · Paspali (2019) · Alexiadou et al. (2020) · Spathas & Sudo (2020) · Sudo & Spathas (2020) · Adamson & Anagnostopoulou (2021)

Εισαγωγή

- Τρία σημεία που συχνά λαμβάνονται ως δεδομένα:
 1. Τριμερής διάκριση γένους (αρσενικό/θηλυκό/ουδέτερο)
 2. Το γένος δεν δηλώνεται μέσω συγκεκριμένων σχηματιστικών
 3. Μη ερμηνευσιμότητα → μη προβλεψιμότητα → εγγενές χαρακτηριστικό του ονοματικού θέματος

Εισαγωγή

1. Τριμερής διάκριση γένους: αρσενικό/θηλυκό/ουδέτερο

✓ ο/η/το, ωραι-ος/-α/-ο

✗ επιπλέον κριτήρια κατηγοριοποίησης των ουσιαστικών

– επίλυση συμφωνίας σε δομές σύζευξης (Χειλά-Μαρκοπούλου 2003· Kazana 2011· Spyropoulos 2011· Anagnostopoulou 2017· Μανασής 2018· Adamson & Anagnostopoulou 2021)

(1α) Η Μαρία και ο Γιάννης είναι κουρασμέν-οι / ??-α.

(1β) Η σούπα και ο μουσακάς είναι έτοιμ-α / ??-οι.

Εισαγωγή

– δομές έλλειψης (Merchant 2014 · Alexiadou 2017 · Sudo & Spathas 2020 · τα παραδείγματα από Sudo & Spathas 2020: 12)

- (2α) *Ο Πέτρος έχει έναν αδερφό στη Βέροια και μία (~~αδερφή~~) στην Κατερίνη.
- (2β) *Ο Πέτρος έχει μία αδερφή στη Βέροια και έναν (~~αδερφό~~) στην Κατερίνη.
- (3α) Ο Πέτρος έχει έναν γιατρό στη Βέροια και μία (~~γιατρή~~) στην Κατερίνη.
- (3β) Ο Πέτρος έχει μία γιατρή στη Βέροια και έναν (~~γιατρή~~) στην Κατερίνη.

Εισαγωγή

2. Το γένος δεν δηλώνεται μέσω συγκεκριμένων σχηματιστικών

✓ **ο** κήπος, **η** ψήφος, **το** δάσος

✗ συστηματική συσχέτιση συγκεκριμένων τιμών γένους με συγκεκριμένες μορφές

– **η** ψήφος → **ο** ψήφος

– **μανάβηδες**, **μανάβισσες**

– πειραματικές ενδείξεις (π.χ. Mastropavlou & Tsimpli 2011 · Varlokosta 2011): συστηματική απόδοση γένους σε ψευδολέξεις με βάση την κατάληξη

Εισαγωγή

3. Μη ερμηνευσιμότητα → μη προβλεψιμότητα → εγγενές χαρακτηριστικό του ονοματικού θέματος
- ✓ η καρέκλα, ο καναπές
 - ✗ προβλέψιμη απόδοση γένους σε δάνεια και νεολογισμούς
 - **ο** μπάρμαν, **η** μπαργούμαν, **το** μπαρ
 - **ο** τυπάς - **η** τύπισσα, **το** ναιμεναλλά – **ο** ναιμεναλλάς

Στόχος

- Μια διαφορετική προσέγγιση του γένους που αναδεικνύει πτυχές που συχνά παραβλέπονται στις παραδοσιακές περιγραφές
- Ήδη εντοπισμένες στη βιβλιογραφία · ενδεικτικά:
 - πρωτοτυπικότητα (π.χ. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Χειλά-Μαρκοπούλου 2003)
 - παραγωγικότητα (π.χ. Χριστοφίδου 2003)
 - διαφορετική αντιπροσώπευση ερμηνεύσιμου και μη ερμηνεύσιμου γένους (π.χ. Ralli 2002 · Alexiadou 2004, Anagnostopoulou 2017 · Panagiotidis 2018)

Στόχος

- Ωστόσο, η διαφορά είναι ότι εδώ θα επιχειρηθεί η διατύπωση ενός συνεκτικού **γραμματικού μοντέλου** που «**μεταφράζει**» τις παραπάνω εμπειρικές παρατηρήσεις σε **μορφοσυντακτικές δομές** (βλ. Markopoulos 2018)

Δομή παρουσίασης

- Τέσσερα βασικά ερωτήματα:
 1. Τι είναι το γραμματικό γένος;
 2. Πώς αντιπροσωπεύεται στο γραμματικό σύστημα;
 3. Πώς δηλώνεται;
 4. Πόσο ερμηνεύσιμο/προβλέψιμο είναι;

1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

- Οι περισσότερες γλώσσες επιστρατεύουν γραμματικούς μηχανισμούς για την διάκριση των ουσιαστικών σε κατηγορίες (Aikhenvald 2000: 1)
- Δύο βασικά είδη μηχανισμών (Dixon 1986 · Corbett 1991 · Senft 2000 · Haspelmath et al. 2005 · Aikhenvald 2000, 2016 · Passer 2016, μεταξύ άλλων):
 - γένη/τάξεις ουσιαστικών
 - (αριθμητικοί) ταξινομητές

1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

- Κριτήρια κατηγοριοποίησης: σημασιακά/τυπικά

(4) *Ελληνική*

α. άντρας → ΑΡΣ

γυναίκα → ΘΗΛ

πράγμα → ΟΥΔ

α. καναπές → ΑΡΣ

καρέκλα → ΘΗΛ

τραπέζι → ΟΥΔ

1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

(5) *Minangkabau* (Gil 2005: 226)

α. sa-**urang** padusi
ένα-**TEN** γυναίκα
'μία γυναίκα'

β. duo **ikue** anjiang
δύο **TEN** σκυλί
'δύο σκυλιά'

γ. tigo **batang** pituluik
τρία **TEN** μολύβι
'τρία μολύβια'

1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

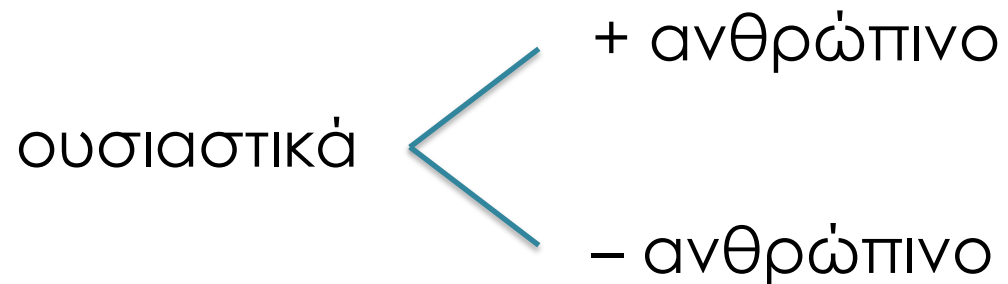
- Η βάση της κατηγοριοποίησης είναι σημασιακή
- Δεν υπάρχουν συστήματα που να βασίζονται αποκλειστικά σε τυπικά κριτήρια, ενώ αντίθετα υπάρχουν συστήματα (π.χ. Tamil) που βασίζονται αποκλειστικά σε σημασιακά κριτήρια (Corbett 1991: 8, 307)

1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

- Κύρια σημασιακά χαρακτηριστικά (Adams & Conklin 1973: 3· Allan 1977: 299-300· Adams 1986: 248· DeLancey 1986: 448· Comrie 1989: 185κ.ε.· Frawley 1992: 89κ.ε.· Aikhenvald 2000: 271κ.ε., 307· Dahl 2000α,β· Corbett 2005: 130):
 - **±ανθρώπινο/±έμψυχο** (στο εξής **±ανθρώπινο**)
 - **±συγκεκριμένο, σχήμα** (για τα **–ανθρώπινα**)

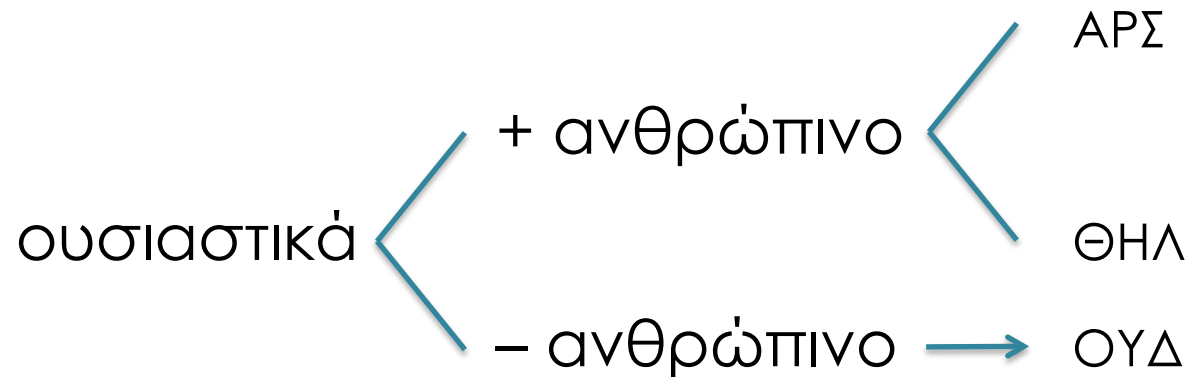
1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

(6) Βασική κατηγοριοποίηση με βάση το [±ανθρώπινο]

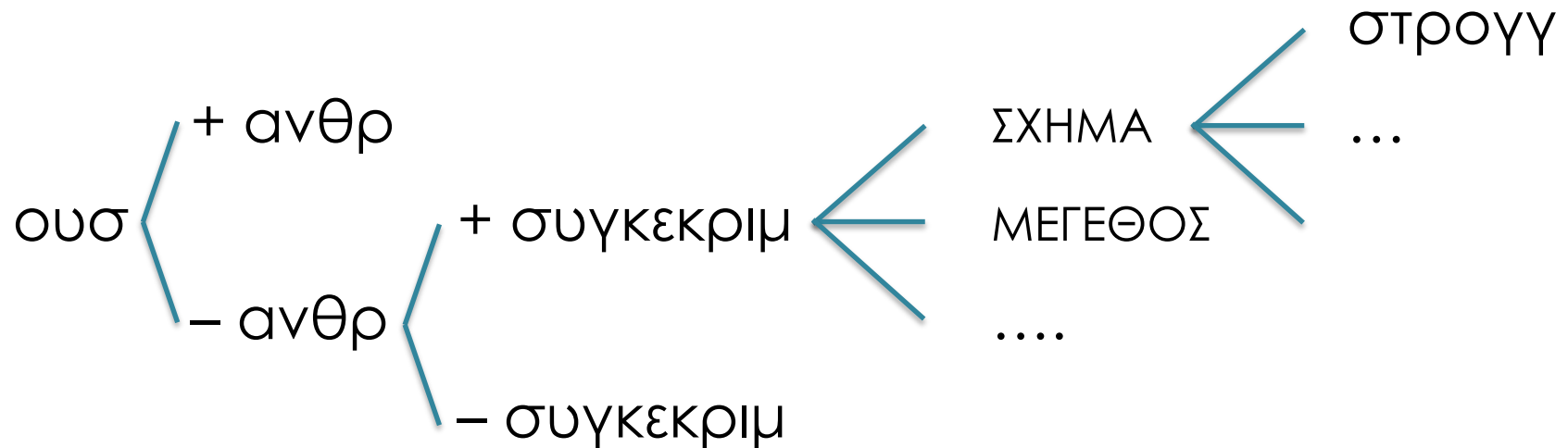
1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

(7) Κατηγοριοποίηση των [+ανθρώπινων] ουσιαστικών

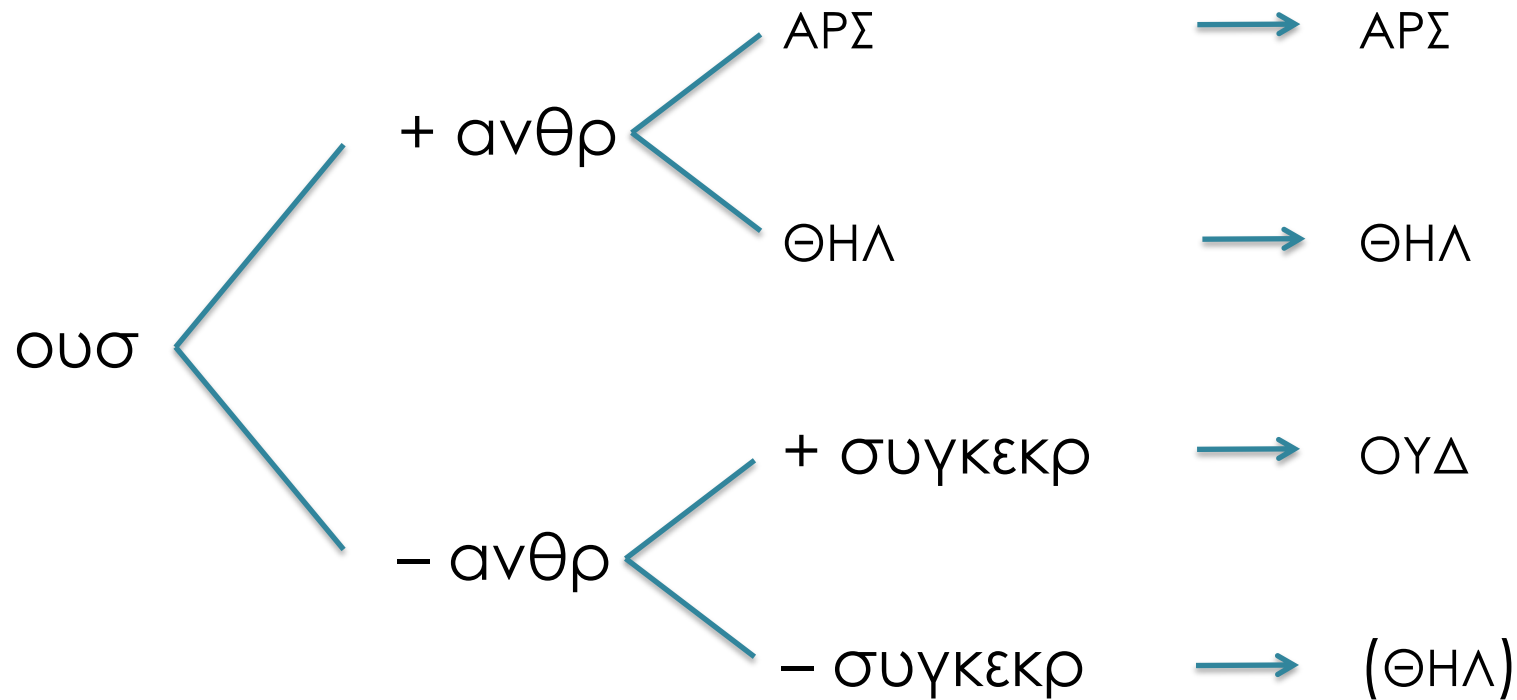
1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

(8) Κατηγοριοποίηση των [-ανθρώπινων] ουσιαστικών

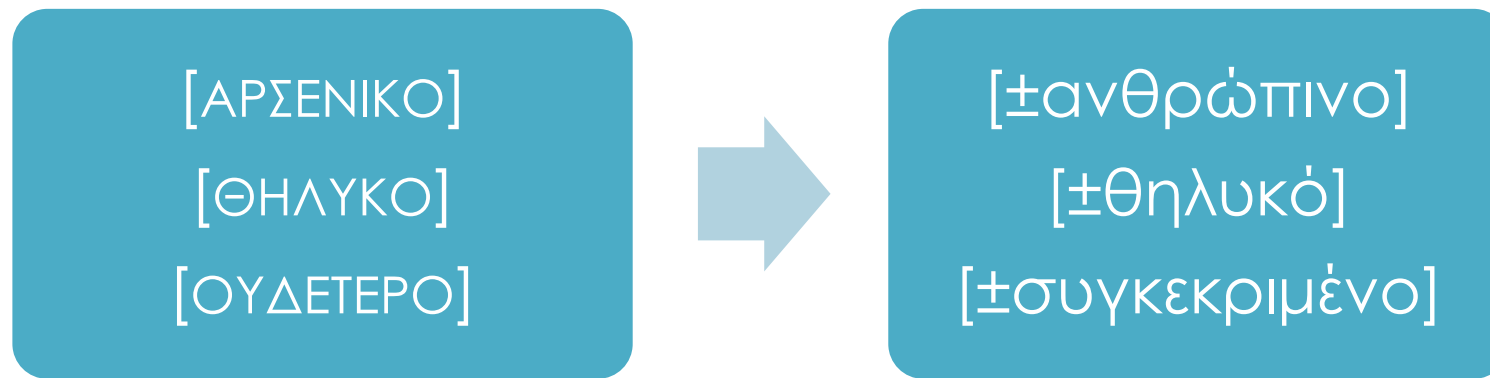

1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

(9) Κατηγοριοποίηση ουσιαστικών στην Ελληνική

1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

1. Τι είναι το γραμματικό γένος;

⇒ ένας γραμματικός μηχανισμός κατηγοριοποίησης των ουσιαστικών με βάση τα χαρακτηριστικά [\pm ανθρώπινο], [\pm θηλυκό], [\pm συγκεκριμένο]

- Πώς αντιπροσωπεύονται αυτά τα χαρακτηριστικά στο γραμματικό σύστημα;

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

2.1. Μορφολογική αντιπροσώπευση

- Εγγενής προσδιορισμός των ονοματικών θεμάτων ως προς το γένος

(10) α. **ουραν-ός**

$$\begin{bmatrix} -\text{ανθρ} \\ +\text{συγκ} \\ -\text{θηλ} \end{bmatrix}$$

β. **γιατρ-ός**

$$\begin{bmatrix} +\text{ανθρ} \\ +\text{συγκ} \\ \pm\text{θηλ} \end{bmatrix}$$

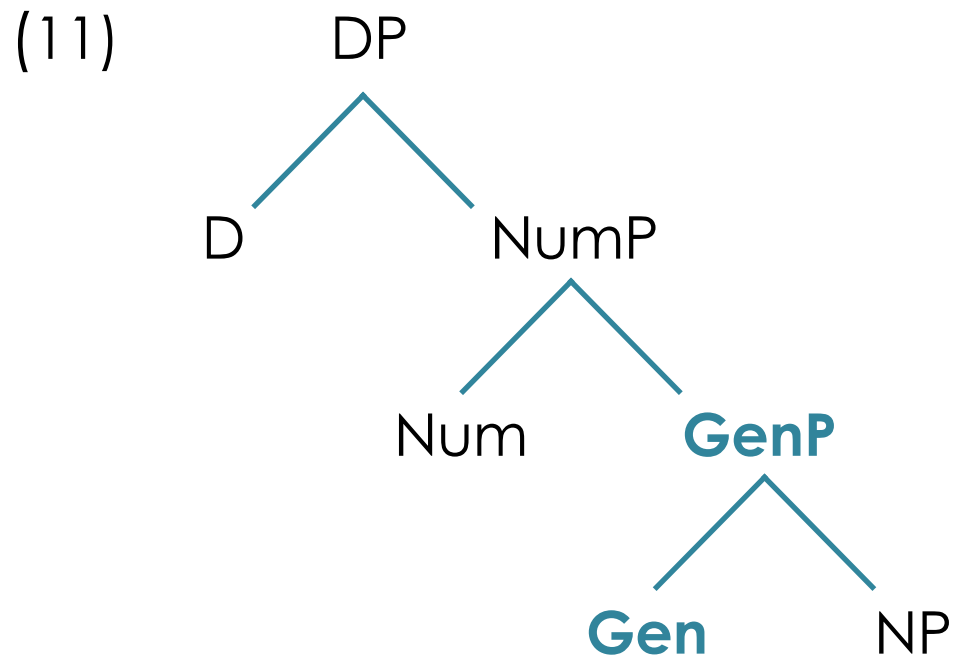
2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

2.2. Συντακτική αντιπροσώπευση

- Το γένος αντιπροσωπεύεται στη συντακτική δομή
- Σε ποιο επίπεδο της δομής;
 - σε ξεχωριστή λειτουργική κεφαλή (Gen);
 - σε έναν υπάρχοντα κόμβο;

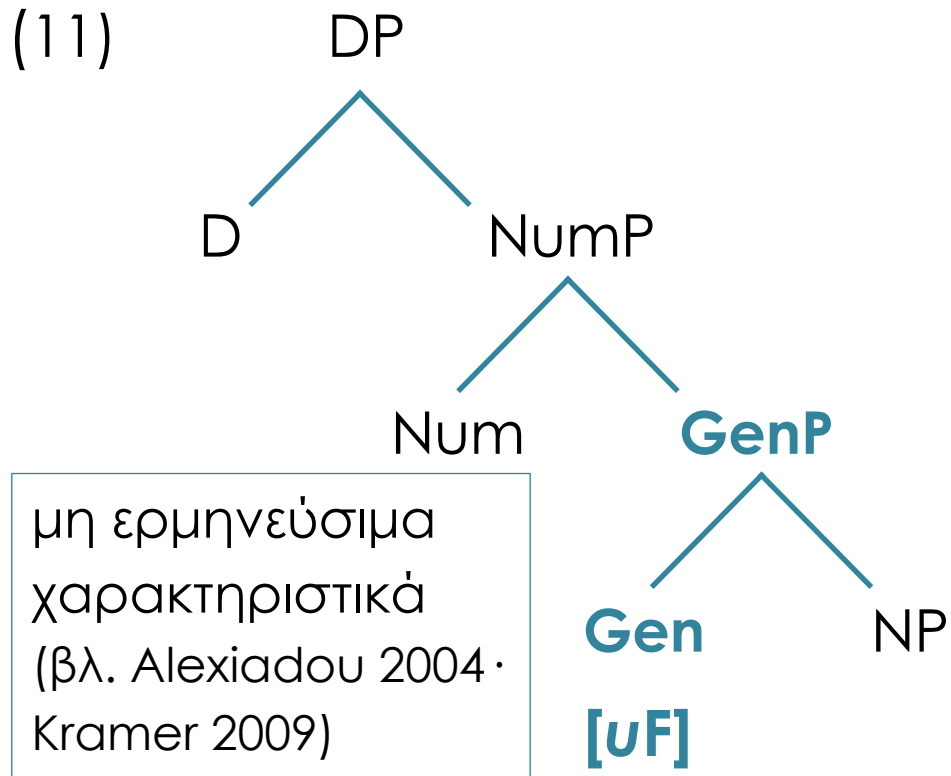
2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

Το γένος ως ξεχωριστή λειτουργική κεφαλή

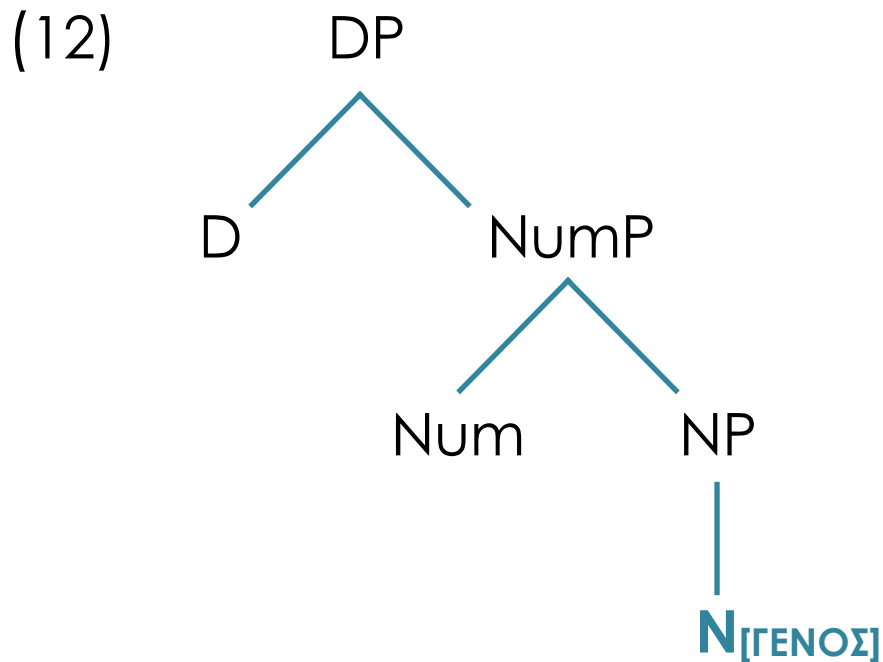
2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

Το γένος ως ξεχωριστή λειτουργική κεφαλή

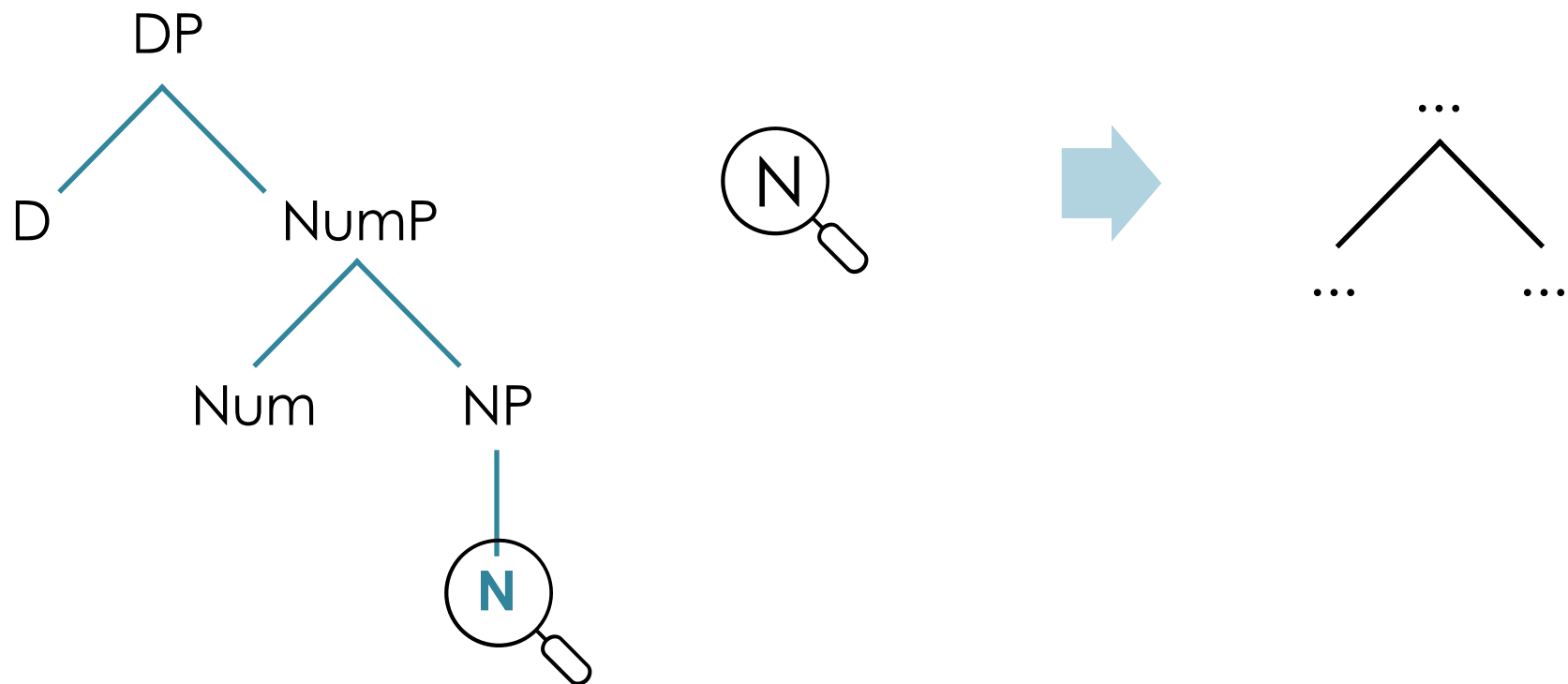
2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

Το γένος ως «φιλοξενούμενο» χαρακτηριστικό ενός συντακτικού κόμβου

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

(13)

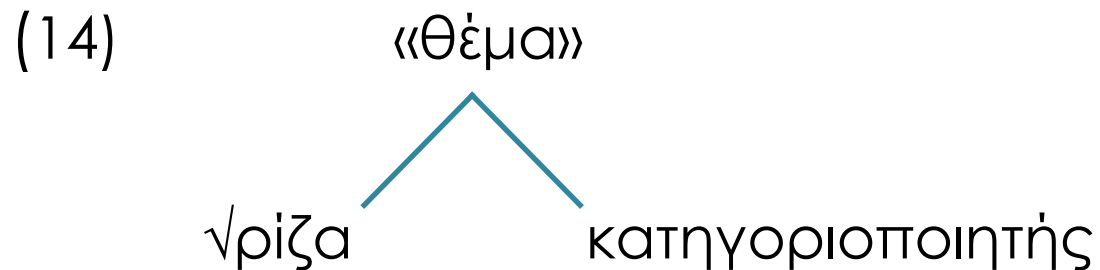
2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

Κατανεμημένη Μορφολογία (KM, *Distributed Morphology* · Halle & Marantz 1993 · Harley & Noyer 1999 · Embick & Noyer 2007 · Embick 2015)

- Βασικά σημεία του μοντέλου:
 - συντακτικό (*syntax all the way down*) → οι λέξεις δομούνται μέσω συντακτικών διεργασιών
 - πραγματωσιακό (*realizational*) → αποσύνδεση της γραμματικής δομής από τη φωνολογική πραγμάτωση

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

- Τα θέματα δεν αποθηκεύονται ως μορφολογικές μονάδες στο νοητικό λεξικό αλλά δομούνται μέσα από τη συγχώνευση (merge) ακατηγοριακών (acategorical) ριζών και κατηγοριοποιητών (categorizers)

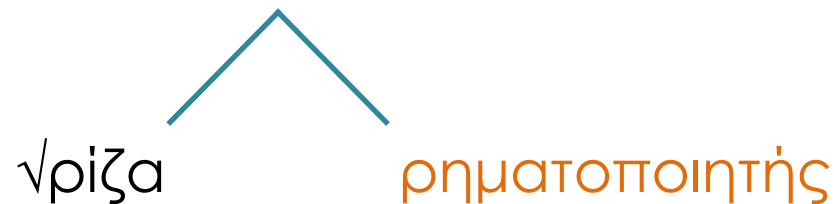
2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

- Η γραμματική κατηγορία μιας λέξης προκύπτει από το είδος του κατηγοριοποιητή

(15) α. Ουσιαστικά:

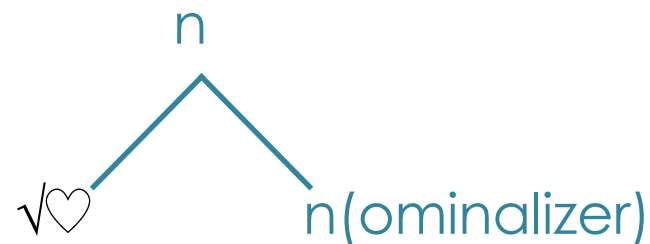

β. Ρήματα:

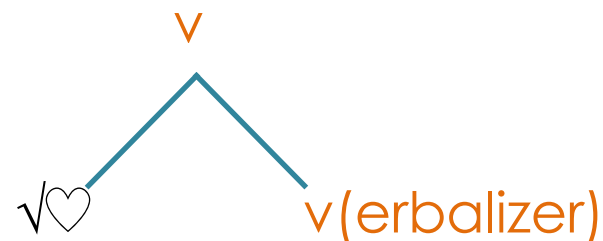

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

(16) α. *love* (n)

β. *love* (v)

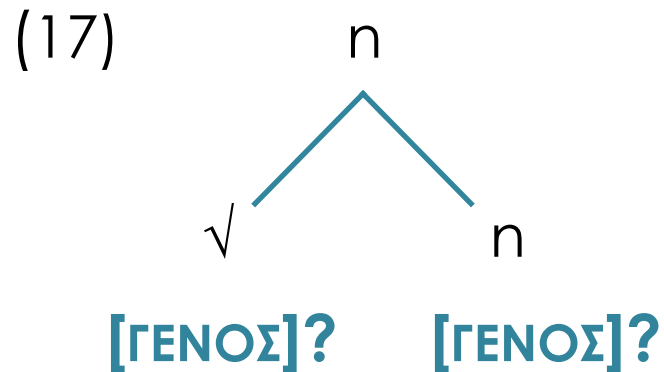

(για το (μη) περιεχόμενο των ριζών βλ. μεταξύ άλλων Arad 2005· Acquavina 2009· Borer 2013· Alexiadou et al. 2014· Harley 2014· Panagiotidis 2014, 2020)

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

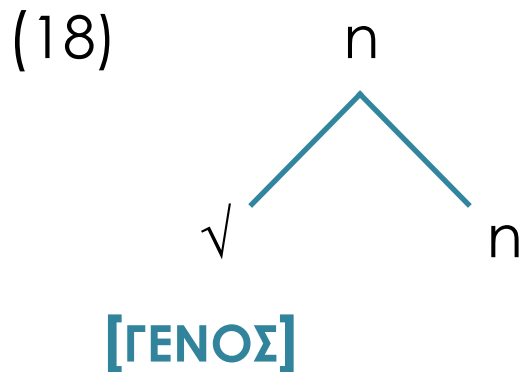
Το γένος ως «φιλοξενούμενο» χαρακτηριστικό ενός συντακτικού κόμβου

- Στη ρίζα ή στον ονοματοποιητή;

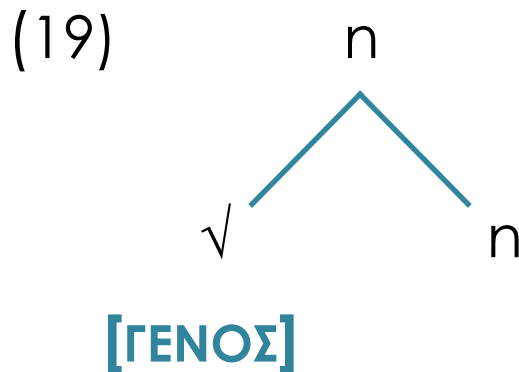
2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

Το γένος ως «φιλοξενούμενο» χαρακτηριστικό **στον κόμβο της ρίζας**

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

Το γένος ως «φιλοξενούμενο» χαρακτηριστικό **στον κόμβο της ρίζας**

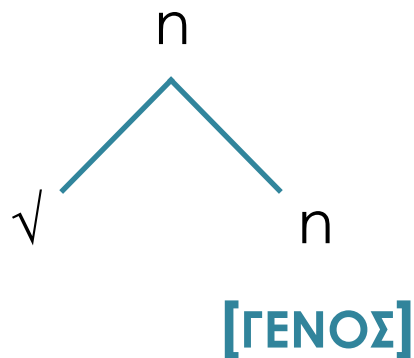
Ωστόσο:

- το πιο «λεξικό» μέρος της δομής φιλοξενεί **μη** ερμηνεύσιμα χαρακτηριστικά (βλ. Panagiotidis 2018)
- υπονομεύεται ο αφηρημένος και ακατηγοριακός χαρακτήρας της ρίζας (βλ. Acquavina 2009)

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

Το γένος ως «φιλοξενούμενο» χαρακτηριστικό **στον κόμβο του ονοματοποιητή**

(20)

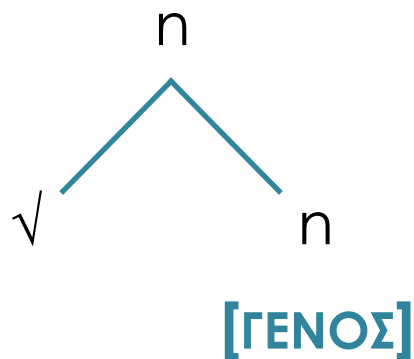

βλ. Kihm (2005) · Lowenstamm (2007),
Kramer (2009, 2015) · για την Ελληνική βλ.
Alexiadou (2017) · Anagnostopoulou (2017) ·
Markopoulos (2018) · Panagiotidis (2018)

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

Το γένος ως «φιλοξενούμενο» χαρακτηριστικό **στον κόμβο του ονοματοποιητή**

(21)

⇒ υπό αυτό το πρίσμα, οι τιμές γένους είναι οι διάφοροι τρόποι που διαθέτει μια γλώσσα για να «ονοματοποιήσει» μια ρίζα

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

- Διάφορες «εκδοχές» (flavors) ονοματοποιητών (βλ. Kramer 2015):
 - n[+ανθρ, +θηλ]
 - n[+ανθρ, –θηλ]
 - n[+ανθρ]
 - n[–ανθρ, +συγκ]
 - n[–ανθρ, –συγκ]
 - n[+θηλ]
 - n[–θηλ]
 - n

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

– n[+ανθρ, +θηλ]	→ ΘΗΛ	μητέρα
– n[+ανθρ, –θηλ]	→ ΑΡΣ	πατέρας
– n[+ανθρ]	→ ΑΡΣ (/ΘΗΛ)	γονέας
– n[–ανθρ, +συγκ]	→ ΟΥΔ	τραπέζι
– n[–ανθρ, –συγκ]	→ (ΘΗΛ)	νύστα
– n[+θηλ]	→ ΘΗΛ	καρέκλα
– n[–θηλ]	→ ΑΡΣ	καναπές
– n	→ ΟΥΔ	φαινεσθαι

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

- n[+ανθρ, +θηλ]	→ ΘΗΛ	}	ερμηνεύσιμο & προβλέψιμο γένος
- n[+ανθρ, -θηλ]	→ ΑΡΣ		
- n[+ανθρ]	→ ΑΡΣ (/ΘΗΛ)		
- n[-ανθρ, +συγκ]	→ ΟΥΔ		
- n[-ανθρ, -συγκ]	→ (ΘΗΛ)	}	μη ερμηνεύσιμο & προβλέψιμο γένος
- n	→ ΟΥΔ		
- n[+θηλ]	→ ΘΗΛ	}	μη ερμηνεύσιμο & μη προβλέψιμο γένος
- n[-θηλ]	→ ΑΡΣ		

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

- Ερμηνεύσιμο γένος: Ονοματοποίηση της ρίζας √
 - n[+ανθρ, +θηλ] → γαλατού
 - n[+ανθρ] → γαλατάς (γενικευτική χρήση)
 - n[–ανθρ, +συγκ] → γάλα

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

- Μη ερμηνεύσιμο γένος: Ονοματοποίηση της ρίζας √
 - n[+θηλ] → πινακίδα
 - n[–θηλ] → πίνακας
- Μη ερμηνεύσιμο και ερμηνεύσιμο γένος: Ονοματοποίηση της ρίζας √
 - n[–θηλ] → χάρτης (μη ερμηνεύσιμο)
 - n[–ανθρ, +συγκ] → χαρτί (ερμηνεύσιμο)

2. Πώς αντιπροσωπεύεται το γένος στο γραμματικό σύστημα;

⇒ οι διακρίσεις γένους κωδικοποιούνται γραμματικά ως διαφορετικοί ονοματοποιητές, δηλαδή ως διαφορετικοί τρόποι ονοματοποίησης μιας ρίζας

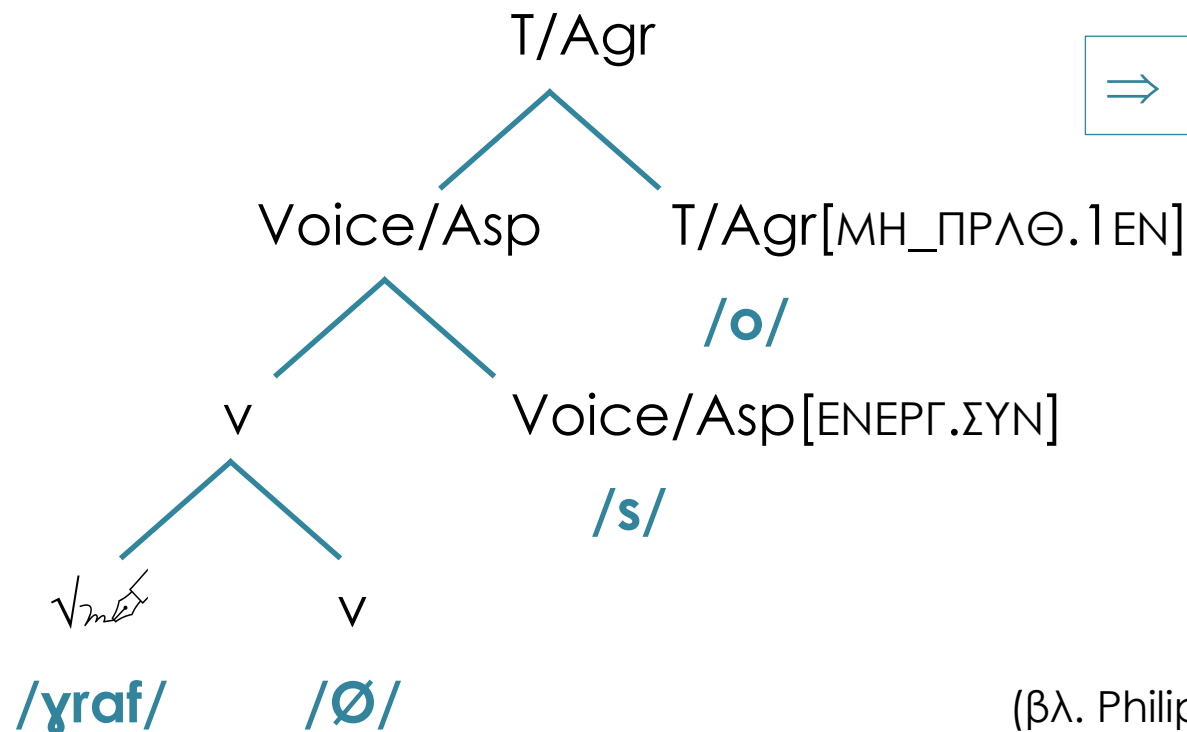
- Πώς δηλώνονται φωνολογικά αυτοί οι ονοματοποιητές;

3. Πώς δηλώνεται το γραμματικό γένος;

3. Πώς δηλώνεται το γραμματικό γένος;

- ΚΜ: κάθε συντακτικός κόμβος πραγματώνεται φωνολογικά μέσω συγκεκριμένων **εκφραστών (exponents)**

(22)

⇒ **/graf-s-o/ grapso**

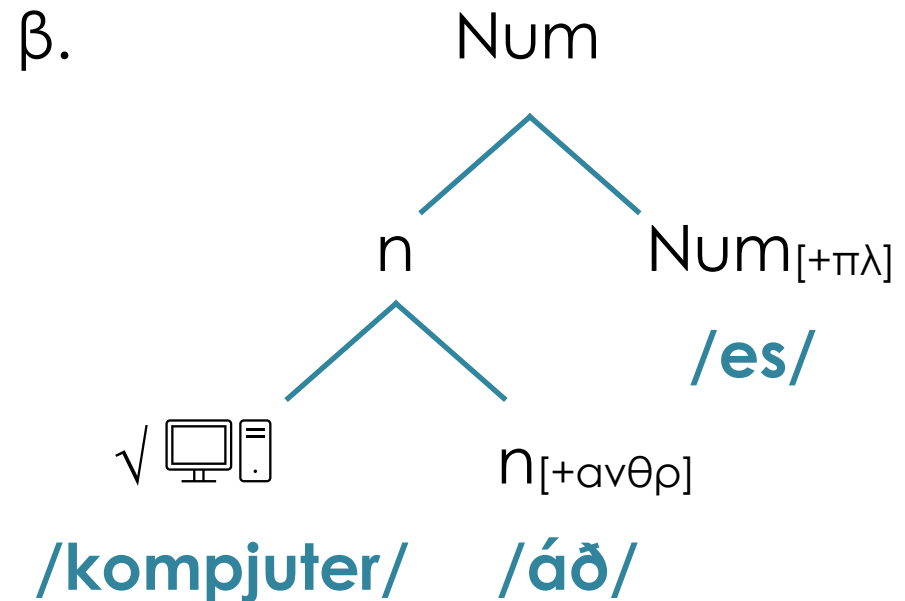
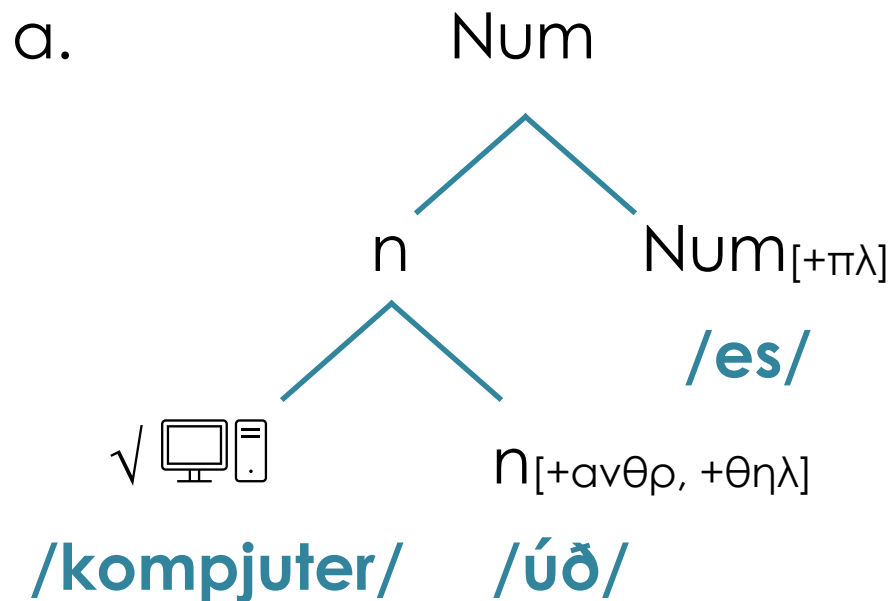
(βλ. Philippaki-Warburton 1998)

3. Πώς δηλώνεται το γραμματικό γένος;

- Κάθε τιμή γένους –άρα, κάθε μία από τις διαφορετικές εκδοχές ονοματοποιητή– αντιστοιχεί σε συγκεκριμένους φωνολογικούς εκφραστές
 - n[+ανθρ, +θηλ] ↔ /ύ(ǫ)/, /is(a)/, ...
 - n[+ανθρ, (-θηλ)] ↔ /ά(ǫ)/, /i(ǫ)/, ...
 - n[-ανθρ, +συγκ] ↔ /j/, ...
 - ...

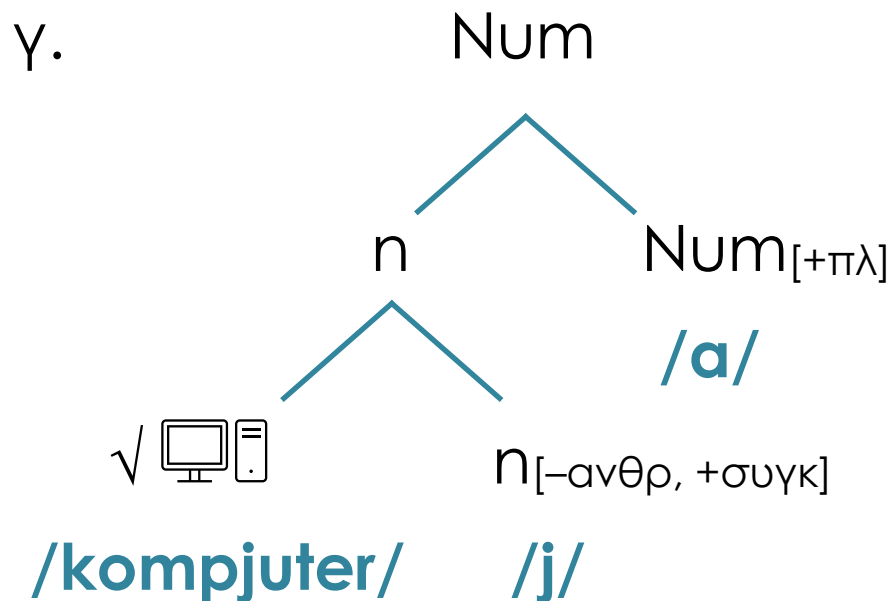
3. Πώς δηλώνεται το γραμματικό γένος;

(23) κομπιουτερ-ούδ-ες, κομπιουτερ-άδ-ες, κομπιουτέρια

3. Πώς δηλώνεται το γραμματικό γένος;

(23) κομπιουτερ-ούδ-ες, κομπιουτερ-άδ-ες, κομπιουτέρια

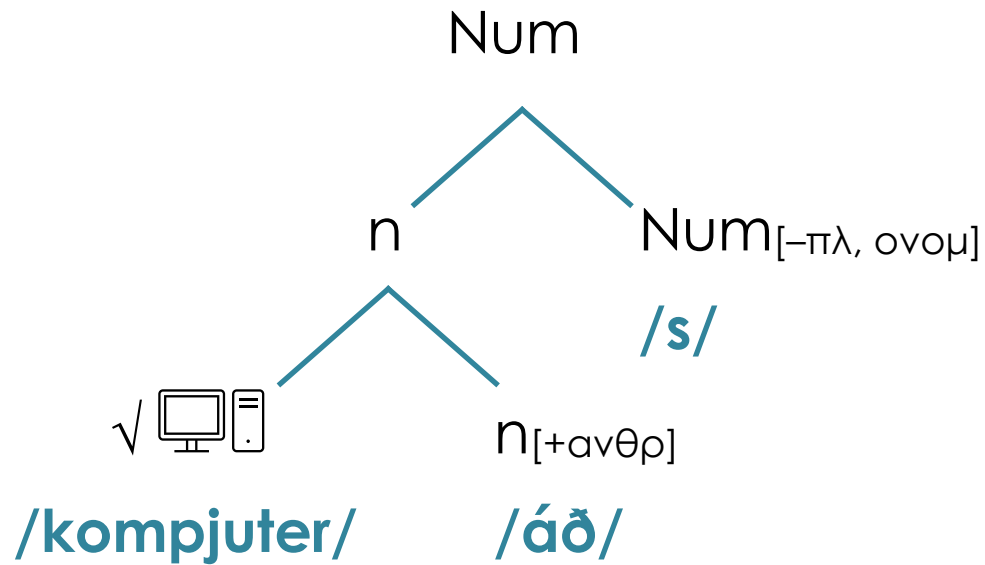
3. Πώς δηλώνεται το γραμματικό γένος;

- Η επιφανειακή πραγμάτωση των εκφραστών μπορεί να αποκλίνει από την υποκείμενη αντιπροσώπευσή τους λόγω φωνολογικών παραγόντων

3. Πώς δηλώνεται το γραμματικό γένος;

(24) κομπιουτεράς

/áð-s/ → ás

3. Πώς δηλώνεται το γραμματικό γένος;

- Για κάθε ονοματοποιητή μπορεί να υπάρχουν εκφραστές με συγκεκριμένα περιβάλλοντα εμφάνισης ή πρωτοτυπικοί (default) εκφραστές, π.χ.:

(25) $n[+θηλ] \leftrightarrow o / \{o\dot{o}, am, psif, \dots\}$ __
 $\leftrightarrow i / \{poi, zim, mit, \dots\}$ __
 $\leftrightarrow a$ (αλλού)

3. Πώς δηλώνεται το γραμματικό γένος;

⇒ μέσω φωνολογικών εκφραστών που μπορεί να είναι πρωτοτυπικοί ή μη πρωτοτυπικοί

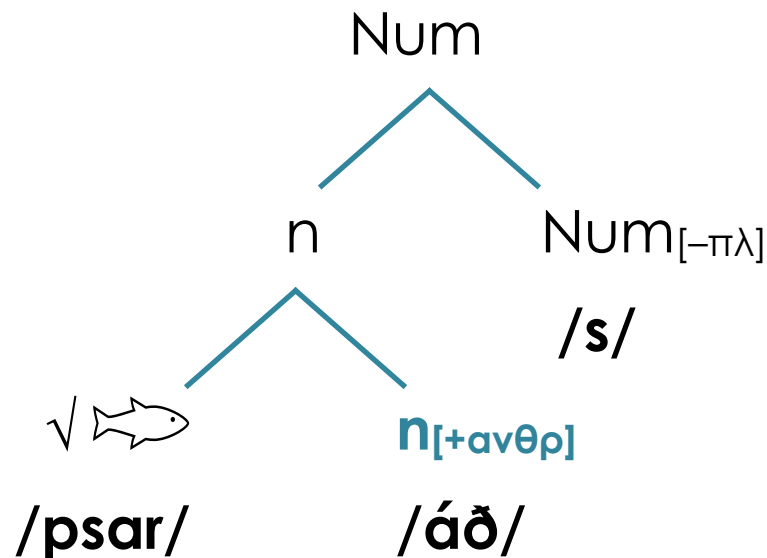
- Τι μας λέει αυτή η διάκριση για την προβλεψιμότητα/ερμηνευσιμότητα του γένους;

4. Πόσο ερμηνεύσιμο είναι το γραμματικό γένος;

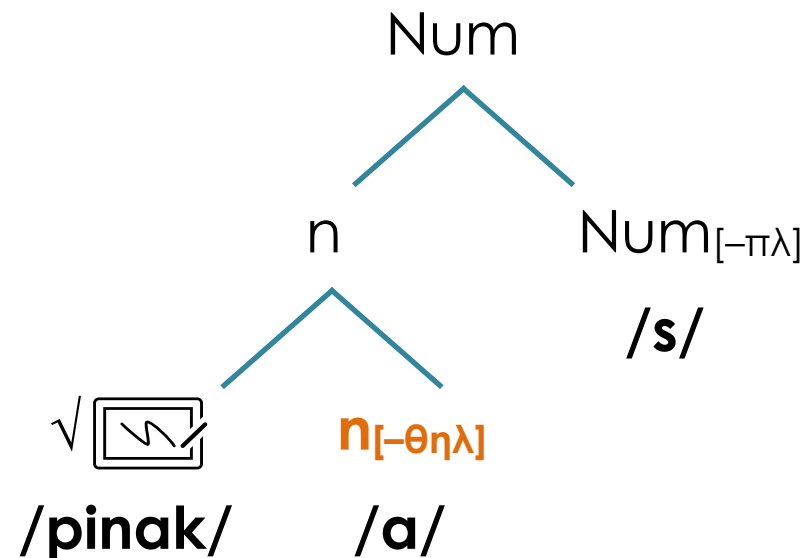
4. Πόσο ερμηνεύσιμο είναι το γραμματικό γένος;

- Διάκριση μεταξύ ουσιαστικών με ερμηνεύσιμο γένος και ουσιαστικών με μη ερμηνεύσιμο γένος

(26α) ψαράς

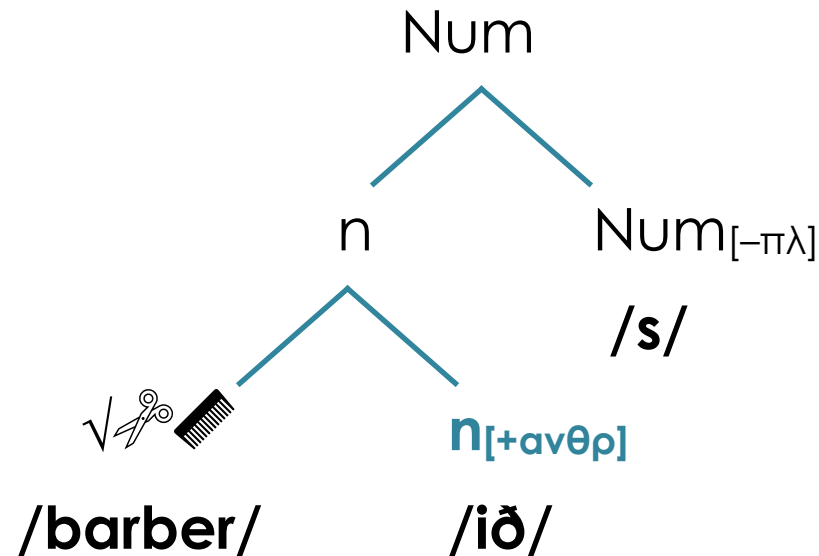
(26β) πίνακας

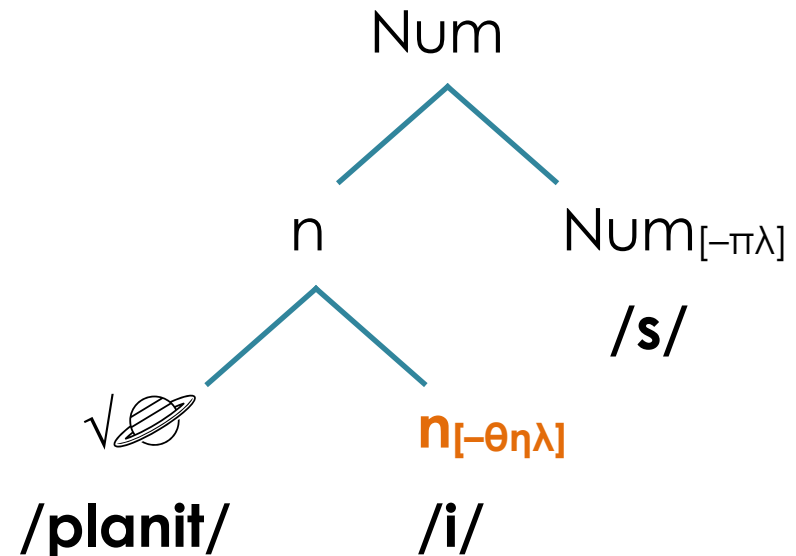
4. Πόσο ερμηνεύσιμο είναι το γραμματικό γένος;

- Διάκριση μεταξύ ουσιαστικών με ερμηνεύσιμο γένος και ουσιαστικών με μη ερμηνεύσιμο γένος

(27α) μπαρμπέρης

(27β) πλανήτης

4. Πόσο ερμηνεύσιμο είναι το γραμματικό γένος;

- Διάκριση μεταξύ πρωτοτυπικών εκφραστών γένους και εκφραστών γένους για τους οποίους απαιτείται η αποθήκευση ιδιοσυγκρασιακών πληροφοριών (βλ. Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Χειλά-Μαρκοπούλου 2003)

(28α) πόρτα

$\sqrt{\text{L}}$ ↔ port

$\mathbf{n}_{[+\theta\eta\lambda]}$ ↔ **a**

$\text{Num}_{[-\pi\lambda]}$ ↔ \emptyset

(28β) ψήφος

$\sqrt{\text{L}}$ ↔ psif

$\mathbf{n}_{[+\theta\eta\lambda]}$ ↔ **o** / **__psif**

$\text{Num}_{[-\pi\lambda]}$ ↔ s

4. Πόσο ερμηνεύσιμο είναι το γραμματικό γένος;

- Διάκριση μεταξύ παραγωγικών εκφραστών γένους και εκφραστών που χρησιμοποιούνται μόνο σε συγκεκριμένα περιβάλλοντα (βλ. Χριστοφίδου 2003)

(29α) $n_{[+ανθρ]} \leftrightarrow \acute{\alpha}\delta$

κομπιουτερ-**ά(δ)**-ς

χιψτερ-**ά(δ)**-ς

ναιμεναλλ-**ά(δ)**-ς

(29β) $n_{[+ανθρ]} \leftrightarrow a / \{filak, \dots\}$ __

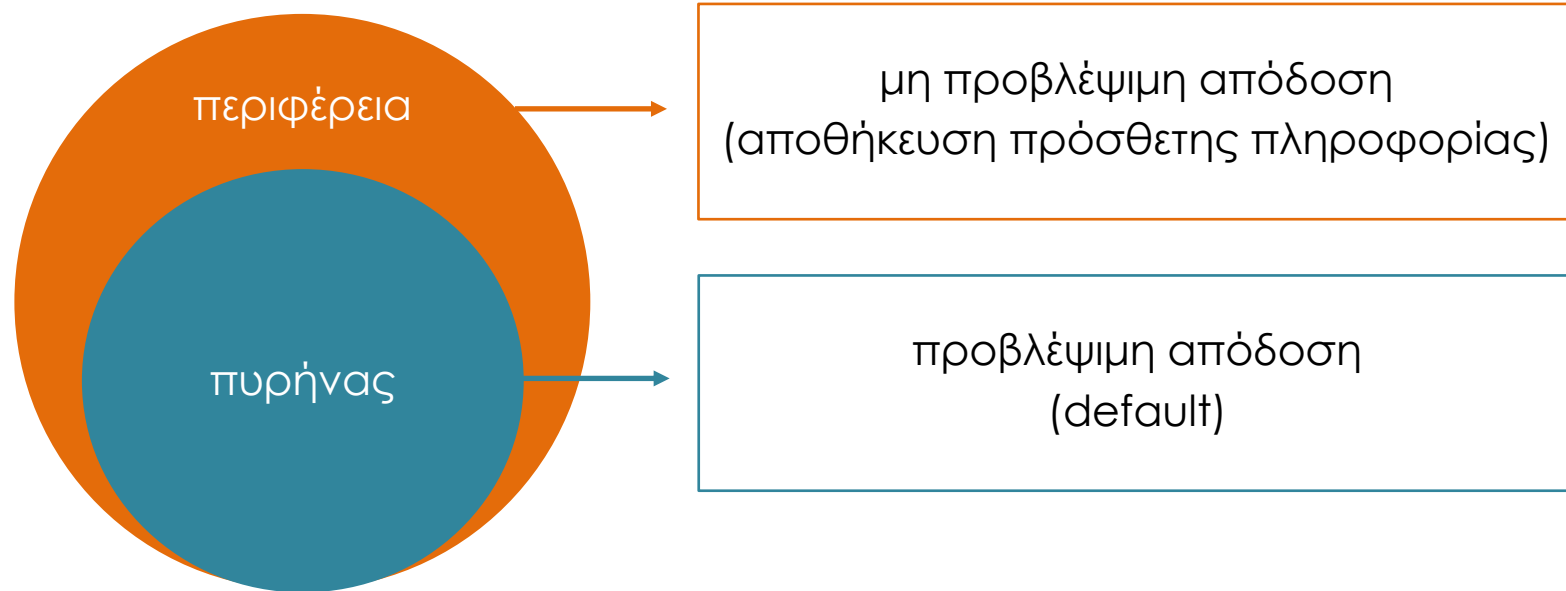
φύλακ-**α**-ς

άντρ-**α**-ς

γείτον-**α**-ς

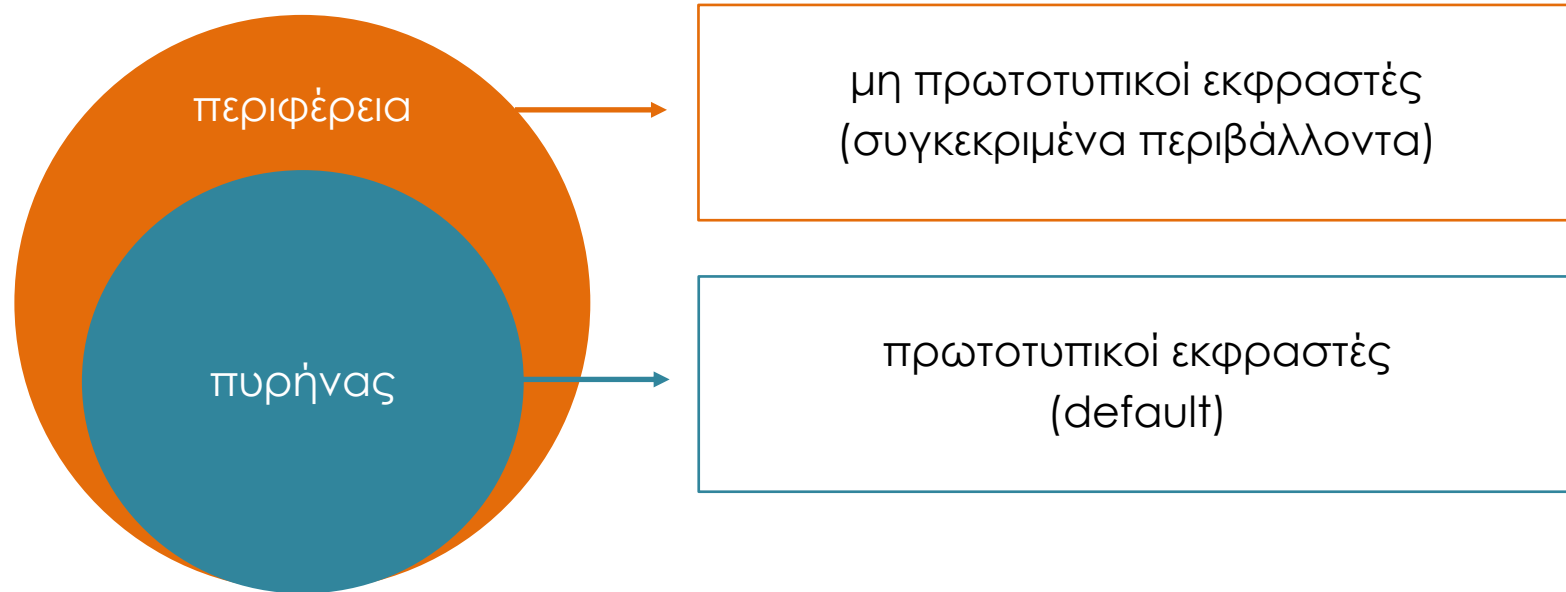
Συμπεράσματα

- Σύστημα απόδοσης γένους:

Συμπεράσματα

- Σύστημα δήλωσης γένους:

Συμπεράσματα

- Υπάρχει ερμηνεύσιμη/προβλέψιμη πληροφορία τόσο ως προς την απόδοση όσο και ως προς τη δήλωση του γένους που δεν χρειάζεται να είναι αποθηκευμένη
- Τα ιδιοσυγκρασιακά χαρακτηριστικά του γένους περιορίζονται κυρίως σε κλειστές τάξεις ουσιαστικών
- Αναδεικνύεται η δυναμική του συστήματος
- Προβλεψιμότητα: νεολογισμοί, προσαρμογή δανείων, γλωσσική κατάκτηση, γλωσσική επαφή

Βιβλιογραφία

- Acquaviva, Paolo. 2009. Roots and lexicality in Distributed Morphology. *York Papers in Linguistics Series 2* 10: 1–21.
- Adams, Karen. 1986. Numeral classifiers in Austroasiatic. In Craig 1986: 241–262.
- Adams, Karen L. & Nancy Faires Conklin. 1973. Toward a theory of natural classification. *Papers from the Annual Regional Meeting of the Chicago Linguistic Society* 9: 1–10.
- Adamson, Luke & Elena Anagnostopoulou. 2021. Interpretability and gender features in coordination: Evidence from Greek. Άρθρο που παρουσιάστηκε στο *WCCFL 39*, 10 Απριλίου 2021.
- Alexiadou, Artemis. 2004. Inflection class, gender and DP internal structure. Στο Gereon Müller, Lutz Gunkel & Gisela Zifonun (επιμ.), *Explorations in Nominal Inflection*. 21–50. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Alexiadou, Artemis. 2017. Gender and nominal ellipsis. Στο Nicholas LaCara, Keir Moulton & Anne-Michelle Tessier (επιμ.), *A Schrift to Fest Kyle Johnson*. 11–22. Linguistics Open Access Publications.
- Alexiadou, Artemis, Liliane Haegeman & Melita Stavrou. 2007. *Noun Phrase in the Generative Perspective*. Berlin & New York: Mouton.
- Alexiadou, Artemis, Hagit Borer & Florian Schäfer. 2014. *The Syntax of Roots and the Roots of Syntax*. Oxford: Oxford University Press.
- Alexiadou, Artemis, Vasiliki Rizou, Nikolaos Tsokanos & Foteini Karkaletsou. 2020. Gender agreement mismatches in Heritage Greek. *Languages* 6(3). [DOI: <https://doi.org/10.3390/languages6010003>]
- Allan, Keith. Classifiers. *Language* 53: 285–311.
- Anagnostopoulou, Elena. 2017. Gender and defaults. Στο Nicholas LaCara, Keir Moulton & Anne-Michelle Tessier (επιμ.), *A Schrift to Fest Kyle Johnson*. 23–32. Linguistics Open Access Publications.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Αγγελική Ράλλη & Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου (επιμ.). 2003. *Το Γένος*. Αθήνα: Πατάκης.
- Αναστασιάδη-Συμεωνίδη & Χειλά-Μαρκοπούλου. 2003. Συγχρονικές και διαχρονικές τάσεις στο γένος της Ελληνικής. Στο Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Αγγελική Ράλλη & Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου (επιμ.), *Το Γένος*. 13–56. Αθήνα: Πατάκης.
- Aikhenvald, Aleksandra Y. 2000. *Classifiers: A Typology of Noun Categorization Devices*. Oxford: Oxford University Press.
- Aikhenvald, Aleksandra Y. 2016. *How Gender Shapes the World*. Oxford: Oxford University Press.
- Arad, Maya. 2005. *Roots and Patterns: Hebrew Morpho-Syntax*. Dordrecht: Springer.

- Borer, Hagit. 2013. *Taking Form*. Oxford: Oxford University Press.
- Comrie, Bernard. 1989. *Language Universals and Linguistic Typology*. 2nd edition. Chicago: The University of Chicago Press.
- Corbett, Greville G. 1991. *Gender*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Corbett, Greville G. 2005. Sex-based and non-sex-based gender systems. In Martin Haspelmath, Matthew S. Dryer, David Gil & Bernard Comrie (επιμ.), *The World Atlas of Language Structures*. 130–133. Oxford: Oxford University Press.
- Dahl, Östen. 2000a. Animacy and the notion of semantic gender. Στο Barbara Unterbeck & Matti Rissanen (eds.), *Gender in Grammar and Cognition*. 99–116. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Dahl, Östen. 2000β. Elementary gender distinctions. Στο Barbara Unterbeck & Matti Rissanen (eds.), *Gender in Grammar and Cognition*. 577–594. Berlin: Mouton de Gruyter.
- DeLancey, Scott. 1986. Toward a history of Tai classifier systems. Στο Colette G. Craig (επιμ.), *Noun Classes and Categorization*. 437–452. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins.
- Dixon, R.M.W. 1986. Noun classes and noun classification in typological perspective. Στο Colette G. Craig (επιμ.), *Noun Classes and Categorization*. 105–112. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins.
- Embick, David. 2015. *The Morpheme: A Theoretical Introduction*. Boston & Berlin: Mouton de Gruyter.
- Embick, David & Rolf Noyer. 2007. Distributed Morphology and the syntax–morphology interface. In Gillian Ramchand & Charles Reiss (eds.), *The Oxford Handbook of Linguistic Interfaces*. 289–324. Oxford: Oxford University Press.
- Frawley, William. 1992. *Linguistic Semantics*. London: Lawrence Erlbaum Associates.
- Gil, David. 2005. Numeral classifiers. Στο Martin Haspelmath, Matthew S. Dryer, David Gil & Bernard Comrie (επιμ.), *The World Atlas of Language Structures*. 226–229. Oxford: Oxford University Press.
- Halle, Morris & Alec Marantz. 1993. Distributed Morphology and the pieces of inflection. Στο Ken Hale & Samuel Jay Keyser (επιμ.), *The View from Building 20: Essays in Linguistics in Honor of Sylvain Bromberger*. 111–176. Cambridge, MA: MIT Press.
- Harley, Heidi. 2014. On the identity of roots. *Theoretical Linguistics* 40(3–4): 225–276.
- Harley, Heidi & Rolf Noyer. 1999. Distributed Morphology. *Glott International* 4(4): 3–9.
- Haspelmath, Martin, Matthew S. Dryer, David Gil & Bernard Comrie (επιμ.). 2005. *The World Atlas of Language Structures*. Oxford: Oxford University Press.
- Kaltsa, Maria, Ianthi Maria Tsimpli & Froso Argyri. 2019. The development of gender assignment and agreement in English-Greek and German-Greek bilingual children. *Linguistic Approaches to Bilingualism* 9(2): 253–288.
- Karatsareas, Petros. 2011. *A Study of Cappadocian Greek Nominal Morphology from a Diachronic and Dialectological Perspective*. Cambridge: University of Cambridge dissertation.

- Kazana, Despina. 2011. *Agreement in Modern Greek Coordinate Noun Phrases*. Διδακτορική διατριβή, University of Essex.
- Kihm, Alain. 2005. Noun class, gender, and the lexicon-syntax-morphology interfaces. In Guglielmo Cinque & Richard S. Kayne (eds.), *The Oxford Handbook of Comparative Syntax*. 459–512. Oxford: Oxford University Press.
- Κόντα, Ειρήνη. 2013. *Η Κατάκτηση της Ελληνικής από Παιδιά με Φυσική Γλώσσα την Τουρκική: Στοιχεία από την Ονοματική Συμφωνία και τη Μορφολογία*. Διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Kramer, Ruth. 2009. *Definite Markers, Phi-Features, and Agreement: A Morphosyntactic Investigation of the Amharic DP*. Διδακτορική διατριβή, University of California Santa Cruz.
- Kramer, Ruth. 2015. *The Morphosyntax of Gender*. Oxford: Oxford University Press.
- Lowenstamm, Jean. 2007. On little *n*, root, and types of nouns. In Jutta Hartmann, Veronika Hegedus & Henk van Riemsdijk (eds.), *Sounds of Silence: Empty Elements in Syntax and Phonology*. 105–143. Amsterdam: Elsevier.
- Μανασής, Βάιος. 2018. *Η Συμφωνία του Γένους σε Παρατακτικές Δομές Υποκειμένων: Πειραματικά Δεδομένα από τη Νέα Ελληνική*. Μεταπτυχιακή διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Markopoulos, Giorgos. 2018. *Phonological Realization of Morphosyntactic Features*. Διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Mastropavlou, Maria. 2006. *The Role of Phonological Salience and Feature Interpretability in the Grammar of Typically Developing and Language Impaired Children*. Διδακτορική διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Mastropavlou, Maria & Ianthi Maria Tsimpli. 2011. The role of suffixes in grammatical gender assignment in Modern Greek: A psycholinguistic study. *Journal of Greek Linguistics* 11: 27–55.
- Melissaropoulou, Dimitra. 2016. Loanwords integration as evidence for the realization of gender and inflection class: Greek in Asia Minor. Στο Angela Ralli (επιμ.), *Contact Morphology in Modern Greek Dialects*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- Merchant, Jason. 2014. Gender mismatches under nominal ellipsis. *Lingua* 151: 9–32.
- Panagiotidis, Phoevos. 2014. A Minimalist approach to roots. Στο Peter Kosta, Steven Franks, Lilia Schürcks, & Teodora Radeva-Bork (επιμ.), *Minimalism and Beyond: Radicalizing the Interfaces*. 287–303. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Panagiotidis, Phoevos. 2018. (Grammatical) gender troubles and the gender of pronouns. Στο Éric Mathieu, Myriam Dali & Gita Zareikar (επιμ.), *Gender and Noun Classification*. 186–199. Oxford: Oxford University Press.
- Panagiotidis, Phoevos. 2020. On the nature of roots: Content, form, identification. *Evolutionary Linguistic Theory* 2(1): 56–83.

- Paspali, Anastasia. 2019. *Gender Agreement in Native and Heritage Greek: An Attraction Study*. Διδακτορική διατριβή, Humboldt-Universität zu Berlin.
- Passer, Matthias Benjamin. 2016. *The Typology and Diachrony of Nominal Classification*. Utrecht: LOT.
- Philippaki-Warbuton, Irene. 1998. Functional categories and Modern Greek syntax. *The Linguistic Review* 15: 158–186.
- Ralli, Angela. 2002. The role of morphology in gender determination: Evidence from Modern Greek. *Linguistics* 40: 519–551.
- Senft, Gunter (επιμ.). 2000. *Systems of Nominal Classification*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Σετάτος, Μιχάλης. 1984. Το γένος και η νεοελληνική κλίση. *Αντίχαρη: Αφιέρωμα στον Καθηγητή Σταμάτη Καρατζά*. 393–397.
- Σετάτος, Μιχάλης. 1998. Γραμματικό και φυσικό γένος στην κοινή νεοελληνική. *ΕΕΦΣΠΘ. Περίοδος Β'–Τεύχος Τμήματος Φιλολογίας* 7: 115–136.
- Spathas, Giorgos & Yasutada Sudo. 2020. Gender on animal nouns in Greek. *Catalan Journal of Linguistics* 19: 25–48. [DOI: <https://doi.org/10.5565/rev/catjl.297>]
- Spyropoulos, Vassilios. 2011. Some remarks on conjunction and agreement in Greek. *Proceedings of the 7th International Conference of Greek Linguistics*. Ηλεκτρονική δημοσίευση.
- Stephany, Ursula & Anastasia Christofidou. 2009. The emergence of nominal inflection in Greek. Στο *Development of Nominal Inflection in First Language Acquisition: A Cross-Linguistic Perspective*. 217–264. Berlin & New York: Mouton de Gruyter.
- Sudo, Yasutada & Giorgos Spathas. 2020. Gender and interpretation in Greek: Comments on Merchant (2014). *Glossa* 5(1), 129: 1–42. [DOI: <https://doi.org/10.5334/gjgl.1173>]
- Tsimpli, Ianthi Maria & Aafke Hulk. 2013. Grammatical gender and the notion of default: Insights from language acquisition. *Lingua* 137: 128–144.
- Varlokosta, Spyridoula. 2011. The role of morphology in grammatical gender assignment. Στο Alexandra Galani, Glyn Hicks & George Tsoulas (επιμ.), *Morphology and its Interfaces*. 321–349. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Χειλά-Μαρκοπούλου, Δέσποινα. 2003. Γένος και συμφωνία στην Ελληνική. Στο Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Αγγελική Ράλλη & Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου (επιμ.), *Το Γένος*. 132–167. Αθήνα: Πατάκης.
- Χριστοφίδου, Αναστασία. 2003. Γένος και κλίση στην Ελληνική (Μια φυσική προσέγγιση). Στο Αναστασιάδη-Συμεωνίδη, Αγγελική Ράλλη & Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου (επιμ.), *Το Γένος*. 100–131. Αθήνα: Πατάκης.